

นิตา ทองนิตย์ 2551: การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก
นาปี ปีการผลิต 2548/49 ปรินญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาเศรษฐศาสตร์
เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรินญาวิทยานิพนธ์หลัก: ศาสตราจารย์
โสภณ ทองปาน, Ph.D. 80 หน้า

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกถูกนำมาใช้กว่า 20 ปี แต่หลักเกณฑ์จะแตกต่างกัน แต่สิ่งเหมือนกัน
คือ เกษตรกรจะได้รับเงินกู้เพื่อเก็บข้าวเปลือกไว้รอราคา ซึ่งช่วยให้เกษตรกรไม่ต้องขายข้าวในช่วงเก็บเกี่ยวที่
ราคาต่ำ ภายใต้การดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และองค์การ
คลังสินค้า (อคส.) วัตถุประสงค์ในการศึกษาคั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยและผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับจาก
การเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่ยังคง ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้จำนำ จำนวน 147 ราย
ในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ผลการศึกษาพบว่า ผลตอบแทนจากการจำนำ ขึ้นอยู่กับ ราคาข้าวเปลือกที่ขายได้ในเดือนที่ขาย
ระยะเวลาจำนำ และค่าใช้จ่ายการเก็บรักษาข้าวเปลือกที่จำนำ ทั้งนี้ ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับเป็นการ
เปรียบเทียบระหว่างราคาที่ขายได้ และเงินกู้จำนำ ลบด้วยดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา ซึ่งรวมถึงค่าความ
สูญเสียจากการเก็บรักษา ปีการผลิต 2548/49 พบว่า การขายข้าวเปลือกช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม
ผลตอบแทนจะค่อยๆ เพิ่มขึ้น และสูงสุดในเดือนพฤษภาคม เท่ากับ 11.73% ถ้าขายช่วงเดือนมิถุนายน-
สิงหาคม ผลตอบแทนจะลดลง และต่ำสุดในเดือนกรกฎาคม เท่ากับ 4.63% แต่ถ้าขายในเดือนกันยายน-ตุลาคม
ผลตอบแทนจะเป็นลบ เนื่องจาก ในปี 2549 ราคารับจำนำสูง ราคาลดในช่วงปลายฤดูต่ำ ส่งผลให้เกษตรกร
ไม่สามารถที่จะขายข้าวเปลือกได้ ซึ่งเป็นการบังคับให้รัฐบาลมีโครงการระบายข้าว โดยรับซื้อข้าวเปลือกใน
ราคาจำนำ แต่เกษตรกรกลุ่มนี้ยังคงได้รับผลตอบแทนเป็นลบ 1.15%

ข้อเสนอแนะ รัฐบาลไม่ควรรับจำนำในราคาที่สูงกว่าราคาลด เพราะเกษตรกรจะปล่อยให้
ข้าวเปลือกหลุดจำนำ ซึ่งถือเป็นปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลต้องจัดการกับข้าวเปลือกที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก

นิตา ทองนิตย์
ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรินญาวิทยานิพนธ์หลัก 15/2/51

Nida Thongnit 2008: An Analysis of Farmer's Return Under Paddy Pledging Scheme Crop Year 2005/06. Master of Science (Agricultural Economics), Major Field: Agricultural Economics, Department of Agricultural and Resource Economics. Thesis Advisor: Professor Sopin Tongpan, Ph.D. 80 pages.

Paddy pledging schemes had been implemented for more than two decades but not every year, the program was similar to storage loan under the operation of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) and by Public Warehouse Organization (PWO): extending loan to farmer for not selling paddy after harvesting where farm prices was lowered. The objectives of the study was to assess the return of the farmer who participating the scheme under BAAC where the farmer can keep paddy at their own storage. Data was collected from interviewing samples of 147 families in Amphoe Thatago, Nakhonsawan Province.

The finding shown that the return from paddy pledging, depends on the month sold price of the paddy, duration of pledging and storage costs. The return was compared between selling price in the market and loan received at the beginning subtracted interest paid for loan and cost of storage included damage from storing. For the crop year 2005/06, The return was highest if sell during March to May and will be lowest if it were sold during June to August. The range of the highest and the lowest return was 11.73 to 4.63 percent and the return will be negative if sold in September to October. This because in 2006 where the pledging price was high and market price was lowered by the end of the season. Farmer can not dispose their crop because of low price and no storage space for the new crops this forced the government through BAAC to buy back at the pledging price, this group of farmer still committed loss at 1.15 percent.

It is recommended that the pledging price under the scheme should not be higher than market prices since farmer will not sell paddy and return the loan but let BAAC take over the paddy, this what was happened specially when market price keep declining. This will be a big problem for the government to manage the huge paddy supply.

nida thongnit

Student's signature

Sopin Tongpan Feb 15, 08

Thesis Advisor's signature